

۱۴۰۳۹۲۳

راهنمای اماکن زیارتی و سیاحتی عراق

محمدعلی شایان فخر

www.ketab.ir

سرشناسه	:	شایان فخر، محمدعلی، ۱۳۳۱ -
عنوان و نام پدیدآور	:	راهنمای اماکن زیارتی و سیاحتی عراق / محمدعلی شایان فخر.
مشخصات نشر	:	تهران: فقه الصادق، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	:	۲۱۰ ص.: مصور (رنگی).
شابک	:	۹۷۸-۹۶۴-۹۶۰۳۹-۶-۴
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. [۲۰۷] - ۲۱۰.
موضوع	:	زیارتگاه‌های اسلامی -- عراق -- کتاب‌های راهنما
موضوع	:	زیارتگاه‌های اسلامی -- سوریه -- کتاب‌های راهنما
موضوع	:	زیارت و زائران -- عراق
موضوع	:	عراق -- کتاب‌های راهنما
رده بندی کنگره	:	DS ۱۳۹۵۶۰۰۰ / ۲۳ش
رده بندی دیویی	:	۴۲۱.۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۱۸۳۲۲۱

عنوان کتاب	:	راهنمای اماکن زیارتی و سیاحتی عراق
تألیف	:	محمدعلی شایان فخر
ناشر	:	فقه الصادق
شمارگان	:	۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ	:	اول، ۱۳۹۴
صفحه آرای و طراحی جلد	:	علیرضا احمدی (رَدْنا) ۰۹۳۵۸۱۴۵۸۵۹
شابک	:	۹۷۸-۹۶۴-۹۶۰۳۹-۶-۴
قیمت	:	۱۰۵۰۰ تومان

فهرست مطالب

۱۱	 مقدمه
۱۳	 پیش گفتار
۱۵	 فصل اول: اوضاع سیاسی عراق
۱۵	 قیام ۹۲۰ میلادی و استقلال عراق
۱۶	 حکومت ساسانی
۱۶	 تشکیل حزب ساسانی در ایران
۱۷	 کودتای عارف به کمک بشمیه
۱۷	 کودتای حسن البکر
۱۸	 صدام در رأس قدرت
۱۸	 شناخت امام
۲۰	 حرم امام
۲۰	 فضیلت زیارت
۲۱	 آداب تشریف
۲۲	 آداب زیارت
۲۵	 مسجد نرانا
۲۵	 فضایل مسجد برانا
۲۶	 مسجد رد الشمس
۳۰	 شهر نجف
۳۱	 حرم مطهر حضرت علی (ع)

۳۳	 فضیلت زیارت امیرالمومنین (ع)
۳۵	 استجابت دعا
۳۶	 آثار زیارت در برزخ
۳۶	 آثار زیارت در قیامت
۳۷	 تاریخچه حرم مطهر حضرت علی (ع)
۳۸	 فضایل و جایگاه
۴۰	 رفق و رفق و صالح (ع)
۴۰	 مرقد آدم و نوح (ع)
۴۰	 مقام‌های امام مهدی (عج) و امام صادق (ع)
۴۱	 قبرستان وادی السلام
۴۲	 اماکن زیارتی و دیدنی بغداد
۴۴	 قبرهای عالمان و فقیهان
۴۷	 فصل دوم: کوفه
۴۷	 شهر کوفه
۴۸	 فضیلت کوفه
۴۹	 فضایل مردم کوفه
۵۰	 مسجد کوفه
۵۲	 فضیلت مسجد کوفه
۵۴	 ثواب نماز در مسجد کوفه
۵۴	 شفاعت مسجد کوفه
۵۵	 مسجد کوفه بعد از ظهور امام زمان (عج)
۵۶	 خانه حضرت علی (ع)
۵۶	 دارالاماره
۵۷	 مسجد سهله
۵۷	 فضایل مسجد سهله
۵۸	 دکت المعراج

۵۹	دکت القضاء
۵۹	بيت الطشت
۶۰	سفینہ نوح
۶۰	مقام حضرت ابراہیم (ع)
۶۰	مقام حضرت خضر (ع)
۶۱	مقام حضرت آدم (ع)
۶۱	مقام حضرت نوح (ع)
۶۱	مقام حضرت ادریس (ع)
۶۲	مقام امام صادق (ع)
۶۲	مقام امام زمار (ج)
۶۲	مسلم بن عقیل
۶۳	ہانی بن عوف
۶۴	مختار بن ابی ثقفی
۶۴	آرامگاہ ابراہیم الغمر
۶۵	مسجد زید بن صوحان
۶۵	مسجد صعصعہ
۶۶	مسجد حمراء
۶۶	مسجد حنائہ
۶۷	میثم تمار
۶۸	کمیل بن زیاد
۶۸	دعای کمیل
۶۹	مرقد زید بن علی
۷۱	فصل سوم: شہر مقدس کربلا
۷۱	فضیلت کربلا
۷۳	فضائل زیارت امام حسین (ع)
۷۳	زیارت ملائکہ

۷۴	 اهمیت زیارت
۷۴	 ثواب زیارت
۷۷	 آثار زیارت در برزخ
۷۸	 آثار زیارت در قیامت
۷۹	 آثار ترک زیارت
۸۰	 تاریخ به شهر کربلا
۸۱	 پایگاه و فضیلت کربلا
۸۱	 زمین کربلا و زمین کعبه
۸۲	 ساختمان امام مطهر
۸۴	 حائر حسینی
۸۸	 توصیف روضه شریف امام حسین (ع)
۸۹	 قبر و ضریح علی اکبر (ع)
۸۹	 مزار شهیدان بنی هاشم
۹۰	 قبرهای دیگر شهیدان کربلا
۹۰	 تل زنبیه
۹۱	 گودال قتلگاه
۹۳	 خیمه گاه
۹۳	 موزه یا گنجینه
۹۴	 حرم مطهر حضرت عباس (ع)
۹۶	 محل قطع دستان حضرت ابوالفضل (ع)
۹۷	 شجاعت ابوالفضل
۹۸	 مرقد حبیب بن مظاهر
۹۹	 مرقد ابراهیم مجاب
۹۹	 مزار حرین یزید ریاحی
۱۰۰	 عون بن عبدالله
۱۰۰	 طفلان مسلم

۱۰۱	فصل چهارم: شهر کاظمین
۱۰۱	شهر مقدس کاظمین
۱۰۴	فضیلت زیارت امام کاظم و امام جواد(ع)
۱۰۵	حرم کاظمین
۱۰۶	ساختمان داخل حرم
۱۰۸	امام کاظم(ع)
۱۰۹	امام جواد(ع)
۱۱۰	ابن فولویه قمی
۱۱۰	شیخ مفید
۱۱۱	خواج نصیرالدین طوسی
۱۱۲	آرامگاه سید رضا و سید مرتضی
۱۱۳	فصل پنجم: مدائن و سامرا
۱۱۳	مدائن
۱۱۳	آرامگاه سلمان فارسی
۱۱۴	طاق کسرا
۱۱۵	آرامگاه حذیفه بن الیمان در مدائن
۱۱۶	شهر مقدس سامرا
۱۱۶	تاریخچه شهر سامرا
۱۱۹	فضیلت زیارت عسکریین
۱۲۱	سامراء
۱۲۱	امام هادی و امام حسن عسکری(ع) در سامرا
۱۲۲	امام حسن عسکری(ع)
۱۲۳	بانوان سامرا
۱۲۴	مزار نرجس خاتون
۱۲۴	مزار حکیمه خاتون

- حدیثه، ام العسکری، سوسن ۱۲۵
- سرداب غیبت ۱۲۶
- امامزاده سید محمد ۱۲۸
- آستان ابراهیم بن مالک اشتر ۱۲۸
- مزار داود بن قاسم از نوادگان جعفر طیار ۱۲۹
- مسجد جامع سامرا ۱۳۰
- جمع ارباب ۱۳۱
- ستارگان حرم ۱۳۲
- علامه حلی ۱۳۲
- مقدس اردبیلی ۱۳۵
- تالیفات و آثار ۱۳۵
- شیخ طوسی ۱۳۶
- حوزه هزار ساله نجف ۱۳۷
- علامه بحر العلوم ۱۳۸
- شیخ مرتضی انصاری ۱۳۹
- میرزا محمد حسن شیرازی ۱۴۰
- محمد حسن نجفی (صاحب جواهر) ۱۴۱
- شیخ جعفر کاشف الغطا ۱۴۳
- سید محمد کاظم یزدی ۱۴۵
- آخوند محمد کاظم خراسانی ۱۴۶
- میرزا محمد حسین نائینی ۱۴۷
- سید ابوالحسن اصفهانی ۱۴۸
- شیخ جعفر شوشتری ۱۴۹
- ملا مهدی نراقی ۱۴۹
- ملا احمد نراقی ۱۵۰
- حاج شیخ عباس قمی ۱۵۱
- سید عبدالحسین شرف الدین ۱۵۲

۱۵۳	شیخ آقا بزرگ تهرانی
۱۵۳	علامه امینی
۱۵۴	سید ابوالقاسم خویی
۱۵۵	سید محسن حکیم
۱۵۶	خاندان حکیم، خاندان شهادت
۱۵۶	سید محمد باقر صدر
۱۵۷	ابن فهد حلی
۱۵۹	فرهاد میرزا
۱۶۱	پیامبران در عراق
۱۶۵	پیامبران در ایران
۱۶۷	چهار نبیاء و قزوه
۱۶۸	مرقد اشموئیل در مارا
۱۶۹	مقبره دو پیامبر راضیان
۱۷۰	قبر یوشع پیامبر (ع)
۱۷۰	بقعه قیدار نبی (ع)
۱۷۱	مرقد ایستر و مردخای نبی (ع) در اسرائیل
۱۷۲	حجی یا حجاج نبی (ع) در همدان
۱۷۲	حقوق نبی (ع) در تویسرکان
۱۷۳	دانیال نبی (ع) در شوش
۱۷۵	فصل ششم: سوریه
۱۷۵	راهنمای اماکن زیارتی سوریه
۱۷۵	تاریخ سوریه
۱۷۵	اولاد سام بن نوح و بنای پنج کشور
۱۷۷	موقعیت جغرافیایی و طبیعی سوریه
۱۷۸	زبان‌های رایج در سوریه
۱۷۸	اقوام ساکن در سوریه

۱۷۸	 مذاهب در سوریه
۱۷۹	 علویان
۱۷۹	 شیعه اثنی عشریه
۱۷۹	 قاسیون
۱۸۰	 مکام مغاره الدم
۱۸۱	 مقبره نبی‌الدین ابن عربی
۱۸۲	 مسجد مع اموی در شام
۱۸۴	 بنای مسجد اموی
۱۸۵	 آثار و مقامات اموی
۱۸۸	 قبرستان «باب المغین»
۱۹۰	 ۱- قبر سکینه دختر امام حسین (ع)
۱۹۰	 ۲- قبر ام کلثوم دختر امام حسین (ع)
۱۹۱	 ۳- قبر منسوب به فاطمه صغری دختر امام حسین (ع)
۱۹۱	 ۴- قبر عبدالله بن جعفر الصادق (ع)
۱۹۱	 ۵- قبر عبدالله بن سجاد (ع)
۱۹۲	 ۶- قبر منسوب به بلال حبشی
۱۹۲	 ۷- قبر منسوب به عبدالله بن ام مکتوم
۱۹۳	 ۸- قبر منسوب به عبدالله بن جعفر طیار
۱۹۴	 مقام و مقبره حضرت زینب (ع)
۱۹۶	 زینب مدفون در مصر کیست؟
۱۹۶	 آرامگاه حضرت زینب (ع) در حومه دمشق
۲۰۱	 مقام و مقبره حضرت رقیه
۲۰۳	 قبر فضه، خادمه بزرگوار فاطمه (ع)
۲۰۳	 اسماء بنت غیس
۲۰۶	 فهرست منابع

مقدمه

زیارت یکی از سازنده‌ترین برنامه‌های تربیتی مکتب ماست که هم تقدیر و احترام به پاک‌ها و فضیلت‌ها و مجاهدتهاست، هم الهام گرفتن از اولیای دین و پاک ساختن روح و جان در حرم مطهر امامان معصوم(ع).

سرزمین عراق، اساطیر طهر و قبور نورانی تعدادی از امامان معصوم و مظلوم شیعه و شخصیت‌هایی برجسته تشیع را در بر گرفته است. «کربلا کعبه دل و جان ماست، نبض شوثر بیاض ولایت است و کاظمین کوی الهام بخش صبر و مقاومت و سامان مایه سرور و روشنی دیده همه چشم انتظاران ظهور و آخرین ذخیره الهی است».

زیارت عتبات عالیات و چهره نهادن بر تربت مقدس امامان، بوسه زدن بر ضریح منور آن پاکان، همواره مورد اشتیاق و آرزوی دیرین دلدادگان عترت پیامبر اکرم(ص) و مورد تاکید فراوان اهل بیت(ع) بوده است.

امروز این شوق در دل‌های ما افروخته‌تر است و زیارت قبور امامان در این سر زمین و دیدار از اماکن مقدس و جاهای دیدنی و خاطره انگیز در این دیار فراهم شده است.

آنچه در این مجموعه تقدیم شما زائران محترم عتبات عالیات می‌شود، مجموعه زیارت و ادعیه مورد نیاز زائرین این دیار است که قلبی ملامال از محبت اهل بیت عصمت و طهارت، در اماکن مقدس عراق از آن بهره‌مند گردند. امید آن که این زمزمه‌های عاشقان موجب تحول روحی و اخلاقی در دنیا و ذخیره‌ای برای آخرت باشد.

خرسندیم که این مجموعه را به عنوان ره‌توشه معنوی شما زائران عزیز که عازر کوه عشق و ایثارید، تقدیم کنیم. باشد که زیارتی با شناخت و معرفت بر سر داشته باشید و از این سفر بیشترین توشه معنوی را برگزیرید، انشاءالله

آب دریا گر نتوان کسی به هم به قدر تشنگی باید چشید

از باب «مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْمَخْلُوقَ لَمْ يَشْكُرِ الْخَالِقَ» از همه عزیزانی که در گردآوری این مجموعه، حقیر را یاری کرده‌اند، به ویژه همسر عزیزم زیبا نادری پور که همواره مشوق اینجانب در تالیف کتاب - ناظر بودند و نیز فرزندانم مصطفی و مرضیه و آقای حیدر فرزانه آقای علی شایان راد که ویراستاری کتاب را بر عهده داشتند کمال تشکر را دارم و همچنین از سرکار خانم سمانه ثابتی که زحمت تایب کتاب را بر عهده داشتند تشکر می‌نمایم از خداوند منان برای همه آنان، آرزوی سلامتی موفقیت روز افزون و عاقبت به خیری را دارم.

محمدعلی شایان فخر

پیش گفتار

اینجا بین النهرین، سر زمین عراق و مهد تمدن انسانی و خاستگاه برخی از مهم ترین داعیان دین خدا است. اینجا نوح در کشتی، ابراهیم در گلستان خنجر، سلامش، مریم در صومعه و عیسیای عزیزش، زکریا در محراب و مؤدبی به یحیایش، علی در منبر و محراب و جهادش، حسن در اوج تنهایی و مظالمیتش، حسین در شط فرات و واویلای عطش عاشورایش، موسای کاهن در زبان تاریک و جواد در فراق پدر غریبش، و هادی و عسکری در نهالستان و عصرشان و سرانجام آدم و هود و صالح و امامان و شخصیت های برجسته، همه و همه با تو قصه ها دارند.

گویی این سر زمین پر آب و خروشان و تاریخ مواجش، حکایت ها و داستان ها دارد که هنوز آن را رو نکرده و در باکری منادار، منتظر است. کسی چه می داند؟ چه کسی می تواند، فردای نزدیکی را تصور کند که در کوفه آن مسجد هزار در، توسط سرورمان امام زمان (عج) ترسیم می شود.

امام با هیبت با شکوهش و با هفت هودج از نور به عراق تشریف می آورد. کوفه، نجف و کربلا، به هم نزدیک می شود و در آخر هر هفته، مومنان از سراسر زمین برای شرکت در نماز جمعه به امامت ولیعصر (عج)

عازم (طورسینین) کوفه می‌شوند و دهها میلیون مومن مخلص در نمازی شرکت می‌کنند.

شاید آخرین ماموم و نماز گزار با امام پنجاه و یا صد کیلو متر هم فاصله داشته باشد و آنگاه زمین به نور آل محمد(ص) روشن می‌شود و زمین برپا به همه سرزمین‌های جهان مباهات می‌کند و قائم آل محمد(ص) هر روز به اذن خداوند بزرگ، دری دشوار از درهای علم و دانش را می‌شاید و راه آسمان‌ها به سوی مردم باز می‌شود و این زمان است که عقل‌ها کس می‌شود و زمین زنده می‌شود (اعلموا ان الله یحیی الارض بعد موتها) بدانید که خداوند زمین را بعد از مرگ آن زنده می‌گردد.

پس نباید از این مرگ زمین نا امید شد، همان‌گونه که در زمستان درختان را می‌بینید که برگ‌هایشان ریخته و نمی‌برده‌اند و اما با نسیم بادهای بهاری دوباره درختان جان می‌گیرند و شادمان می‌زنند.

همین گونه مومنینی که نا امید و مایوسند به رودی با سرج ولی عصر(عج) زنده می‌شوند. پس در زیارت سعی کن تا زنده شوی و از خواب زمستانی برهی و توای مومن ناامید مباش که در زیارت، این فرصت آن شاء الله به دست می‌آید تا آن پرده تاریک که مانع تابش نور ولایت درونی و نهفته‌هاست. کنار برود و به آمال و آرزویت برسی، پس این تو و این مراقد مطهر امامان و سرورانت.